

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci der Madame Loschetter. Dann huet d'Wuert... Ech hat hei den Här Reding stoen. Hien ass net do. Da géift Dir eppes dozou soen?

► **M. Gast Gibéryen (ADR).**- Här President, ech wollt am Numm vun eisem Grupp och dem Rapporteur Merci soen an d'Zoustëmmung vun eiser Säit bréngen.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. Soss keng weider Wuertmeldungen? Dat ass net de Fall. Dann huet den Här Justizminister, de Félix Braz, d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Félix Braz, Ministre de la Justice.**- Merci, Här President. Ech wëll wierklech e ganz grouss Merci un déi zoustänneg Chamberskommissioun riichten, awer och de Statsrot net vergiessen, déi et alle béid méiglech gemaach hunn, dass mer dee Projet haut scho kënnen zum Vote bréngen. Deen ass jo uganks Januar déposéiert ginn. An et ass wierklech eng grouss Urgence, dëse Projet ze stëmmen, well Dir wësst, mir sinn elo an där Zäit vum Joer, wou d'Rekrutementer kënnen ufänken. An et wier natierlech gutt, wa mer dat kéinte maachen ënnert deenen neie Regeln, déi mer haut de Mëtteg hei festleeën.

E grouss Merci och un de Guy Arendt, deen a sengem schréfflechen an och a sengem mëndleche Rapport nu wierklech alles gesot huet. Ech hu knapps zwou Zuele méi, déi ech kéint lassginn, wéi déi, déi den Här Arendt scho genannt huet. Also dat war ganz komplett. Merci dofir!

Eng drëtt Remarque, déi ech wëllt maachen, ass déi, dass mer knapps dräi Joer nom Attachésgesetz et elo scho reforméieren, mä dat heescht op keng Aart a Weis, dass d'Gesetz vun 2012 net gutt wier. D'Gesetz vun 2012 huet eng Rei méi grouss, méi déif gräifend Reformen och gemaach. An ech mengen, dass déi sech eigentlech alleguerne bewährt hunn. Et ass näischt an deem Gesetz, wat net gutt wier.

Et geet awer net duer, well mer e Problem feststellen, an dat ass einfach dee vun der mangelnder Zuel vun Attachéen, déi schlussendlech kënnen zréckbehale ginn. An dorobber muss mer reagéieren. Mä d'Basis, dat ass d'Gesetz vun 2012, an déi Basis, déi steet, mengen ech, och nach ëmmer gutt.

De Guy Arendt huet eng Rei Zuele genannt. Et sinn zënter dem Attachésgesetz vun 2012 nëmmen 20 Attachéë rekrutéiert ginn. Mir haten am Joer 2013 sechs Vacances de poste, nëmme véier konnte beluecht ginn. Am Joer 2014 waren aacht Plazen ausgeschriwwen, dovun konnten der nëmme fënnf besat ginn. Et ass also och nach e relativ héije Pourcentage vu Plazen, dee fräi bleift. A mir wäerten an deenen nächste Joren... Mir hate schonn an deene leschten dräi Joer 25 Départe, déi meescht dovun an d'Pensioun, awer och aus anere Grënn.

Mir hunn och, wa mer d'Lëscht kucken, eng héich Unzuel vu Leit, déi an den nächste Joren och kéinten an d'Pensioun goen. A wann déi dat alleguerne géifen an engem kuerzen Délai maachen, méi oder manner plëtzelech, dann hätte mer e massive Problem dee Moment an der Magistratur. An ech kann deene Leit wierklech nëmmen eng gutt Gesondheet wënschen am Intérêt vun eiser Justiz an deenen nächste Méint, well soss géif et wierklech ganz komplizéiert ginn.

D'Erklärunge si schonn zum Deel genannt ginn. Et gëtt e Mangel u Lëtzeburger Juristen, déi an den öffentliche Secteur wëlle schaffen. Net well déi Plazen net attraktiv wieren, déi si finanziell sécher net onattraktiv. Et ass eng ganz interessant Aarbecht, an der Magistratur ze schaffen. Also dorunner läit et eigentlech net. Mä et schéngt, wéi wann de Privatsektor nach méi attraktiv wier.

Dobäi hu mer genuch Lëtzeburger, déi de CCDL packen. Ech hunn nach gëschter Zertifikaten iwwerreicht. Mä déi Coursé si ganz exigent. Do hunn 270 Leit sech ageschriwwen au départ. Dovunner sinn der schonn nëmmen 200 ugetruede fir den Examen. A vun deenen 200 hunn der 58 et gepackt gëschter am éischten Ulaaf. Do kommen der nach no iwwert d'Noexamen. Mä 58 vun initialement 270, dat si ronn 20% nëmmen, hunn dat gepackt. Do sinn eppes méi wéi d'Halschent awer och Lëtzeburgerger derbäi. Also eppes iwwer 30 si Lëtzeburgerger. Dat ass also schonn eng Zuel, déi net geréng ass. Mä mir kréien et nawell net hin, déi an d'Carrière vun der Magistratur eriwuerzekeréien.

Mat dësem Projet hoffen ech, dass mer dat kënnen fäerdegbréngen. Mir hoffen, dass dat ka goen iwwert deen normale Wee, deen éischte Wee. Mä wann net, hu mer eis en zweete Wee

ginn. An ech denken, dass déi Affekoten, déi mer iwwert den zweete Wee kéinte rekrutéieren, dass dat eng ganz wäertvoll Verstärkung och wier. Déi Leit hunn eng zolidd Erfahrung. Ech deelen do dat, wat de Franz Fayot gesot huet, soudass ech mengen, dass deen zweete Wee kee méi e schlechte Wee ass, mä et ass e Wee, dee sech un aner Leit riicht, un aner Experienze, un en anere Profil. A mir kënnen am Fong béid Rekrutementsweeër ganz gutt gebrauchen. Ech hu kee Bauchwéi dobäi, wa mer se net iwwert den éischte Wee all kréien, da mat deem zweete Wee - entre guillemets - „mussen ze liewen“. Do ass d'Qualitéit net manner. Sécher net! Do brauche mer also, mengen ech, keng Regreten ze hunn.

Ech wëll just och nach eng Kéier kuerz dem Här Roth äntwerten, mat sengem Virschlag, deen e formuléiert huet, déi Iddi, déi scho méi wéi eng Kéier diskutéiert ginn ass, dass een och vläicht op déi pensionéiert Magistrate kéint punktuell zréckgräifen. Dat ass eng Iddi, där ech mech absolutt net wëllt verschléissen. Ech fannen och, dass et schued ass - Dir hutt eenzel Nimm genannt, ech wëll se dofir net widderhuelen -, wann déi Leit mat hirem ganze Wëssen, mat hirer ganzer Erfahrung, mat hirer ganzer Kompetenz vun haut op muer net méi do sinn. Dat bedauert ee bei deene Leit - Dir hutt se genannt -, eenzel, all Kéiers! A wann een dat kéint maachen, ass dat sécher eng Pist, déi mer sollte probéieren ze verdéiwen.

Nawell, Här Roth, wa mer dat hätten, dann hätte mer nach ëmmer keng definitiv Léisung, wou mer géife soen: Elo hu mer et wierklech fäerdegbruecht. Et wier jo awer besser, mir missten net op eng Rei vun dëse Pisten zréckgräifen, well mer genuch jonk Lëtzeburger Juristen hätten, déi d'Konditiounen erfëllen, déi géifen nokommen. Mä et ass eng Pist weider, déi eis hëlleft, dat ze iwwerbrécken, wat mer müssen iwwerbrécken.

Mä ech mengen, wann dëse Projet gestëmmt ass, sinn ech eigentlech optimistes fir déi nächst Rekrutementer. Et ass am Intérêt vun der Justiz, an dat heescht am Intérêt vun all de Leit, déi op d'Gerichter mussen kommen. Eng séier Justiz ass am Intérêt vun de Leit als Alleréisch. Dorunner muss mer schaffen. D'Zuel vu Magistraten, déi zur Verfügung stinn, ass dobäi eng wesentlech Donnée. Ech hoffen, dass mer se all zesummen heimadder kënnen verbesseren.

An dofir nach eng Kéier Merci, dass dat esou séier méiglech war!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Justizminister. Mir géifen dann zu der Ofstëmmung iwwert de Projet 6760 kënnen iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6760 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmung fänkt direkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

Mir hu 57 Participatiounen un der Ofstëmmung, dobäi 57 Jo-Stëmmen. De Projet ass also unanime ugeholl.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6760 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies (par Mme Diane Adehm), Mme Martine Mergen (par M. Félix Eischen), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Marc Spautz), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par Mme Claudia Dall'Agnol), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdin, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt (par M. Gilles Baum), André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox (par Mme Viviane Loschetter), Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Serge Urbany et David Wagner.

An déi traditionell Fro: Sidd Der bereet, d'Dispens vum zweete Vote ze ginn?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

Mir géifen dann zum nächste Projet iwwergoen. Dat ass d'Proposition de loi 6446 iwwert

d'Organisatioun vun der Justiz. An d'Wuert huet direkt d'Rapportrice, d'Madame Viviane Loschetter.

3. 6446 - Proposition de loi modifiant l'article 6 de la loi modifiée du 7 mars 1980 sur l'organisation judiciaire

Rapport de la Commission juridique

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng), rapportrice.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, effektiv de 7. Juni 2012 ass dee Projet de loi 6304B iwwert d'Attachés de justice gestëmmt ginn. An obwuel de Justizminister de Moie gesot huet, et wär eigentlech näischt schlecht un deem Projet de loi, e misst punktuell adaptéiert ginn, wat mer just virdrun zu Recht och gemaach hunn, gouf et awer den 21. Juni 2012 en Deputéierten, de Félix Braz, dee gemengt huet, et wär awer ee kleng Pas-sus an deem Projet de loi iwwert d'Attachés de justice, deen net ganz kongruent wär, an deen dofir och deen Dag eng Proposition de loi déposéiert huet.

Déi ass recevabel deklaréiert ginn de 26. Juni 2012. An de Statsrot huet elo viru Kuerzem, den 10. Mäerz 2015, säin Avis dozou ginn, iwwregens parallel mat deem Gesetz, dat mer elo grad gestëmmt hunn. D'Commission juridique huet mech selwer den 18. Mäerz 2015 als Rapportrice genannt an huet mäi Rapport den 22. Abrëll 2015 à l'unanimité ugeholl.

ëm wat geet et an där Proposition de loi? Do geet et ëm een eenzeg Artikel an do geet et prezis ëm d'Konditioun vun der Acceptation, dat heescht vum D'accord-Si fir eben eng Delegation vum engem Richter, fir bei e Friddensgericht eriwuerzegeroen.

Elo ass et esou, dass mer an deem Projet de loi, an deem Gesetz vun 2012 wuel drastoen hunn, dass e Juge vun engem Tribunal d'arrondissement ka bei en aneren Tribunal d'arrondissement eriwuerwiesselen, awer just mat sengem Accord. An dat steet am Artikel 13 vun deem Gesetz iwwert d'Attachéen dran.

Mä mir hunn awer am Artikel 6 vun deem Gesetz e Cas de figure, wou e Friddensrichter, dat heescht e Juge vun der Justice de paix oder e Juge vun engem Tribunal d'arrondissement, wann deen eriwuerdelegéiert gëtt an e Friddensgericht, dat heescht entweder an en anert Friddensgericht oder an e Friddensgericht, dat et do net verlaangt ass, dass de Juge concerné säin Accord misst ginn. An dofir geet et an där Proposition de loi drëm, fir eigentlech den Artikel 6 op den Artikel 13 vun Gesetz vum Attaché de justice ze alignéieren.

Firwat? Wat war de But, wat war d'Intentioun vun dëser Proposition de loi? Ma do geet et schlicht ëm de Principe d'ina-movibilitéit vun de Richter. An do geet et notament och ëm dee Prinzip vun der Inamovibilitéit am Artikel 91 vun onser Verfassung, wou drasteet, dass: „«Les juges de paix, les juges des tribunaux d'arrondissement et les conseillers de la Cour sont inamovibles.» (...) - Le déplacement d'un de ces juges ne peut avoir lieu que par une nomination nouvelle et de son consentement.»

Mir wësse jo och, dass deen Text vum 7. Juni 2012 keng Limitatioun an der Zäit virgesäit, well et extrem schwéier ass, eng Limitatioun an der Zäit iwwerhaupt ze evaluéieren a Fäll, wou muss esou eng Delegatioun geschéien, dat heescht wou eng Persoun muss remplacéiert ginn, fir dass de ganze Justizsystem, Justizapparat weider ka fir de Bierger an d'Biergerin fonctionnéieren.

Den 22. Februar 2013 huet selbstverständlech - dat soen ech emol, selbstverständlech - de Groupement des Magistrats en Avis ofginn, deen en faveur war vun där Rektificatioun.

A kuerz virdrun, de 15. November 2012, hat de Procureur général d'État en Avis ofginn, deen e bësse méi nuancéiert war, well en engersäits sécher de Principe d'ina-movibilitéit net a Fro stellt, mä en huet sech Gedanke gemaach iwwert d'Définition juridique vun där Notioun. An en huet nach eng Kéier ënnerstrach, wat seng oberst Préoccupation war: dass de Justizapparat muss kënnen fonctionnéieren an dass esou eng Delegatioun, wa se eben oui deen Accord géif geschéien, jo och nëmmen e Caractère temporaire hätt. En huet insistéiert op dem Caractère temporaire. An en huet och gemengt, dass e sech eigentlech dofir net kéint virstellen, dass mer verfassungswidreg wären, dass dat kéint a Relatioun gesat gi mam Artikel 91 vun der Verfassung.

De Statsrot huet dann och elo viru Kuerzem säin Avis ofginn. An och erëm eng Kéier, de Statsrot ënnersträicht «l'importance du principe fondamental de l'ina-movibilité des juges», dass dat net kann a Fro gestallt ginn. En huet awer och a senger Interpretatioun gemengt, dass deen «n'est pas de nature à entrer en

conflit avec le principe constitutionnel précité.» Dat heescht, och de Statsrot mengt, dass mer hei net verfassungswidreg wären, vu den temporäre Charakter.

Trotzdem seet de Statsrot, dass zu där Modifikatioun, wéi se awer proposéiert ass an där Proposition de loi, dass e säin Accord kann zu där Modifikatioun ginn. Dat géif och eben déi zwee Artikele 6 an 13 effektiv alignéieren, wat och Sënn mécht an esou engem Gesetz. An de Statsrot seet och, vu d'Gesetz, wat mer elo just virdru gestëmmt hunn, gëtt de Statsrot och säin Accord zu där Proposition de loi. An domadder, mengen ech, hätte mer haut e Ganzt, wat eigentlech och e bësse zesummegehéiert an deem Attaché-de-justice-Gesetz, modifiéiert oder adaptéiert.

D'Justizkommissioun huet den Avis vum Statsrot natierlech och analyséiert, déi puer kleng Suggestiounen, déi éischter technescher Natur waren, och ugeholl. Awer d'Commission juridique huet d'Analyse quant au fond vun där Proposition de loi mam Statsrot och esou gesinn an dofir och mäi Rapport à l'unanimité ugeholl an eigentlech och d'Iddi vun där Proposition de loi à l'unanimité ugeholl.

An dofir mengen ech, dass mir hei kënnen mat engem rouge Gewëssen hei an der Chamber als Deputéiert dës Proposition de loi stëmmen. An ech géif lech ganz gären och dozou invitéieren.

Ech soen lech Merci.

► Plusieurs voix.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och der Madame Rapportrice. An ech hat e puer esou Zeeche kritt, well gemengt gi war, d'Riedezäit wär iwwerschrott. Hei war awer en Iertum op der Auer. Selbstverständlech war d'Madame Rapportrice largement an der Zäit, well se beim Modèle de base zéng Minutten huet an net fënnf Minutten, wéi dat hei ugi war. Ech bieden dann ëm Versteesdemech. An direkt huet d'Wuert den Här Gilles Roth.

Discussion générale

► **M. Gilles Roth (CSV).**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech soen am Numm vun der CSV-Fraktioun der Madame Loschetter Merci fir hire schréfflechen an och mëndleche Bericht.

D'CSV wäert jo soen zu dëser Gesetzesproposition, well, wéi d'Madame Rapportrice et erkläert huet, wann e Richter vum Bezirksgericht Lëtzebuerg op Dikrech temporär delegéiert gëtt, da muss e säin Accord dofir ginn. Da schéngt et eis eigentlech och normal ze sinn, wann ee vun dem Bezirksgericht Lëtzebuerg op d'Friddensgericht op Esch oder op Dikrech geschéckt gëtt respektiv wann ee vum Friddensgericht vu Lëtzebuerg op Esch oder op Dikrech geschéckt gëtt, dass dann och an därselwechter Logik säin Accord sollt virleien.

Wann ee geschéckt gëtt, dann ass dat keng Delegatioun - ech mengen, dat sollt een och eng Kéier fir de Bierger soen -, déi de Justizminister géif aussprechen, mä et ass eng Delegatioun, déi vun dem ieweschte Magistrat, nämlech vum President vun der Cour supérieure de justice, ausgeschwat gëtt.

Mir stëmmen dëse Gesetzesprojet och, well en eigentlech - eng Proposition ass et villméi - zréckgeet op eng Motioun, déi 2012 vun der Chamber, mengen ech, mat 59 vu 60 Deputéierte sengerzäit gestëmmt gouf.

Madame Loschetter, Dir huet dat awer elo net perséinlech, mä mir si mat eppes net d'accord, dat ass... Vläicht ass och nach en Iertum an dem Rapport, zumindest an där Versioun, déi ech hunn, wann Der do d'Considérations générales, de fënneften Alinea liest, do steet: «le libellé de l'article 6 de ladite loi se heurte», dat heescht, wéi e bis elo a Kraaft ass, «se heurte au principe d'ina-movibilité des juges qui interdit de donner au juge, sans son consentement, une nouvelle affectation, même en avancement.» Also dat deele mer net.

Och d'Gesetz vun 2012, dat ass net verfassungswidreg an dat verstéisst net géint den Artikel 91 vum Prinzip vun der Inamovibilitéit vun de Richter. Et deet mer leed, dass ech et net en Dënschdeg den Owend gesinn hat, soss hätte mer et kënnen gëschter an der Justizkommissioun redresséieren. Mä ech mengen, Dir sidd mat mer d'accord, dass deen dote Considérant eigentlech net esou ganz an der Logik ass vun deem, wat mer haut stëmmen.

Firwat? Mä well de Procureur général schonns 2012 gesot huet, dass och déi Versioun, wéi mer se elo am Gesetz stoen hunn, net géint de Prinzip vun der Inamovibilitéit verstéisst. De Conseil d'État huet et och elo nach eng Kéier rappeléiert. An ech mengen, et war och d'unanime Meinung vun der Justizkommissioun - deemools an haut -, dass et kee Verstooss ass zu dem Prinzip vun der Inamovibilitéit. Well soss hätt deemools jo och de Conseil d'État lo-

gescherweis net kënnen d'Dispens vun dem zweete Vote constitutionnel ginn.

Nach eng Kéier: Fir eis als CSV ass et ganz kloer, dass och d'Gesetzesversion, wéi se haut applikabel ass, also d'Versioun 2012, kee Verstouss zu dem Prinzip vun der Inamovibilitéit vun de Riichter ass.

Generell wëll ech ofschléissend soen, dass selbstverständlech all Riichter, all Magistrat muss déi néideg Rechtsgarantien hunn an duerfir net kann arbiträr vun engem Posten, aus welche Grënn och ëmmer, versat ginn, fir temporär en iergendwelchen anere Posten ze besetzen.

Mir soen awer ganz kloer och als CSV, dass d'Primautéit och nach ëmmer den effikasse Fonctionnement vun enger Justiz huet. Ech mengen, de Bierger huet d'Recht drop, an duerfir ass et och d'Flicht vum Gesetzgeber, fir sécherzestellen, dass d'Justiz, esou wéi se organisiert ass, och fonctionnéiert, an dass, wat mer nach eng Kéier soen, all Prozess - net nëmmen déi penal Prozesser, mä all, och d'zivil Prozesser - no alle Méigleckeete kann an engem rasonabelen Délai oflafen.

Ofschléissend wëll ech just soen, dass mer sollten - a mir wäerte sécherlech nach eng Kéier entweder an dëser Legislaturperiod oder eng Kéier duerno net derlaanschtkommen - eis grondleeënd Gedanken iwwer eng ganz Reform vun der Organisation judiciaire maachen, an och vläicht, fir eng Kéier d'Gesetz vun 1980 op eenzelne Punkten nach eng Kéier nozebesseren.

Eis Iwwerleeung a Meenung ass do, dass, wann e Riichter... Dee ka jo elo nëmmen delegéiert gi vum President vun der Cour supérieure de justice mat sengem ausdrécklechen Accord. Eisen Informatiounen no ass och déi lescht dräi Joer ni e Problem gewiescht, wann eng temporär Delegatioun do war. Mä wann eng Kéier e Riichter oder e Magistrat, och vum Parquet, net d'accord wier mat enger temporärer Delegatioun, da si mir der Meenung, dass een da misst am Gesetz schreiwen, dass en da säi Refus, well da wier et jo e Refus, dass en deen dann och misst motivéieren.

Ech mengen, dat wier och an der Logik vun der Saach. An et sollt een elo dat Gesetz hei stëmmen, a wann een dann eng Kéier gegebenenfalls nobessert, da sollt een dann déi Considératioun an d'Gesetzestexter mat aflësse looszen.

Fir de Rescht, Här President, ginn ech d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun zu dëser Gesetzespropositioun, déi nach op de fréieren Deputéierte Félix Braz an heitege Justizminister zréckgeet an déi eigentlech initiéiert gi war deemools vun houleuxen Débaten, déi mer haten an der Justizkommissioun zwëschen dem Groupement des Magistrats engersäits, dem Procureur général anerersäits, a mir souzen do als Hephriester deem Ganzen nozelauschteren.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Dozou d'Madame Loschetter.

► **Mme Viviane Loschetter (déi grëng), rapportrice.** - Jo, ech wollt wierklech nach eng Kéier preziséieren: Dir hutt selbstverständlech recht, Här Roth, mä dee Passus, deen Der virdrun zitëiert huet, deen ass an de Considérations générales éischten Objet, an do ass den Objet vun der Proposition de loi beschriwwen. An an der Proposition de loi, do steet effektiv dran, datt de Principe d'inamovibilité kéint getraff gi sinn.

An ech hu gradesou richteg gesot, wéi Dir et och virdru gesot hutt, datt mir als Kommission ons quant au fond der Analys vum Statsrot ugeschloss hunn, deen eigentlech mengt, datt dee Prinzip - wat soss verfassungswidreg wier - eigentlech net touchéiert ass, mä datt mir als Kommission fannen, datt vu wat mer amgaange sinn elo ze redresséieren oder ze reguléieren oder ze adaptéieren, hat ech gesot, a vu dee Projet, deen elo just gestëmmt ginn ass, et eng gutt Saach wär, wa mer den Artikel 6 un den Artikel 13 géifen alignéieren.

Also, mir hu schonn datselwecht gemengt. Mä ech wollt elo net den Androck hei entstoe looszen, datt entweder de Rapport, dee mer jo zesumme gestëmmt hunn, oder ech eppes gesot hätt, wat konträr wär zu deem, wat mer zesummen décidéiert hunn an der Justizkommission.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och fir déi Präzisiounen. Dann huet d'Wuert direkt den Här Alex Bodry.

► **M. Alex Bodry (LSAP).** - Här President, Dir dammen an Dir Hären, d'LSAP-Fraktioun wäert déi heite Proposition de loi stëmmen, well mer mam Fong eigentlech averstane sinn, fir

d'Riichter gläichzebehandelen, och wann et ëm eng Délégation temporaire geet, fir op e gewësse Posten dann transferéiert ze ginn, net awer well mer d'Justifikatioun eigentlech deelen, déi an der Proposition de loi vum Deputéierte Braz drastoung. Wa mer dat géife maachen, da wäre mer nämlech zënter de 70er Joeren eigentlech anticonstitutionnel hei zu Lëtzebuerg, well zënter 1972 kënn et esou zu zäitweiligen Delegatioune vu Riichter, ouni dass den Accord vun deene Riichter muss virleien.

An duerfir menge mer, dass et gutt ass, dass eng Gläichheet hiergestallt gëtt tëschent deenen eenzelne Riichter, wat d'Delegatiounen ugeet, dass also net déi eng mussen en Accord ginn an déi aner en net brauchen ze ginn. Also de Principe de l'égalité devant la loi, géif ech praktesch soen, wär dann heimadder respektéiert, mat där Reform. Mir sinn awer, wéi gesot, net der Meenung - an do si mer op darselwechter Positioun eigentlech wéi de Statsrot an och wéi de Procureur général, fir ze soen, dass mer awer décidéiert net där Meenung sinn -, dass mer hei während elo 40 Joer de Prinzip vun der Onverrückelbarkeet vun de Riichter violéiert hätten, dass mer also géint den Artikel 91 vun eiser Verfassung hei während véier Jorzéngte verstouss hätten. Déi Meenung deele mer net.

Ech mengen, dem Procureur général säin Avis ass schonn hei esou interessant, wéi och méi rezent Avice vum Procureur général - vun deemselwechten - net oninteressant sinn, well en eppes - dat ass immens echt - richtigstellt, eigentlech eng falsch Situatioun vun engem Arrêt vum Conseil constitutionnel a Frankräich, wou och d'Doktrinn a Frankräich Zitater gemaach huet, déi esou net stëmmen. An hien zitëiert eigentlech aus dem ursprénglechen Urtel mat de Considéranten, wou awer ausdrécklech fir eng ähnlech Hypothese, wéi se sech elo hei zu Lëtzebuerg haut nach stellt, eigentlech an deene Considéranten déi franséisch Verfassungsrichter gesot hunn, dat wär an der Rei an dat wär kee Verstouss géint de Prinzip vun der Inamovibilitéit vun de Riichter.

Also, soudass ech mengen, dass mer hei e gudd Schratt maachen, an dee mer eigentlech zesumme maachen, well et gëtt eng gemeinsamen Motioun. Mä den Här Braz war ëmmer e ganz äifregen Deputéierten: En huet net gewaart eigentlech - well an der Motioun gëtt d'Regierung opgefuerdert, selwer e Projet de loi ze maachen -, mä als Oppositionsdeputéierten huet en direkt e puer Wochen drop eng eege Proposition de loi gemaach, fir dat doten ze maachen. An domadder huet e sech eigentlech eng Aarbecht ewechgeholl, déi en haut elo misst maachen. An duerfir ass dat hei och en duebele Grond, fir deen heiten Text ze stëmmen.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Bodry. Dann huet d'Wuert den Här Guy Arendt.

► **M. Guy Arendt (DP).** - Jo, Merci, Här President. Ech géif der Madame Loschetter och Merci soe fir hire Rapport, de schréffleche souwéi mëndlechen. Ech mengen, am Intérêt vun deem Projet, dee mer virdrun ofgestëmmt hunn, am Intérêt vun enger gudder Justiz géif ech mengen, op alle Fall kënnen den Accord vun der DP-Fraktioun hei zu dëser Proposition de loi ze ginn.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Arendt. An dann huet d'Wuert den Här Roy Reding.

► **M. Roy Reding (ADR).** - Merci, Här President. Léif Kolleegen, ech wëlt am Numm vun der ADR-Fraktioun eisen Accord zu dëser Proposition de loi gi vum fréieren Deputéierten a Justizminister Braz.

Selbstverständlech sollt et keng Affektatioun a Mutatioun vun engem Riichter gi géint säi Wëllen. Mir mussen awer och soen, datt et dat hei zu Lëtzebuerg bis elo an der Praxis ni gouf. A well hei franséisch Jurisprudenzen zitëiert gi sinn, wëll ech awer soen, datt et jo en Ennerscheid gëtt, ob e Riichter vu Marseille mutéiert gëtt géint säi Wëllen, allez, op Metz oder ob s de hei zu Lëtzebuerg dann als Friddensrichter vun där enger op déi aner Jurisdiction gesat gëss.

Mir si fir eng absolutt Indépendance vun der Justice, mä net ouni Kontroll! Ech mengen, och hei muss et „checks and balances“ ginn. An et ka kee Pouvoir an engem loftleere Raum an ouni Contrôle exercéiert ginn. Mir hate schonn d'Geleeënheet, hei an der Chamber drop anzegoen, datt besonnesch a stroferechtlechen Affären en onwahrscheinleche Pouvoir besteet beim Parquet, ob Saache poursuiviéiert ginn

oder net poursuiviéiert ginn. An do muss och e qualitative Contrôle méiglech sinn.

An da soen ech schlussendlech dem Gilles Roth Merci, datt en de Problem soulevéiert huet vun den Délaien, quitte datt en elo net onbedéngt am Rahme vun dëser Debatt ass, mä et ass wouer: Net nëmme stroferechtlech huet de Mënsch en Urecht drop, datt seng Affär a kuerzen, normalen, rasonabelen Délaien gehéiert gëtt, mä och zivilrechtlech. An et deet mer leed hei mussen ze soen, an all meng Kolleegen Affekoten, déi heibanne setzen, gi mer do bestëmmt recht, datt dat am Moment net gewährleescht ass. Jee no Jurisdiction, jee no Matière leie mer do einfach am Moment nieft der Plack a mir sollten als Politik derfir suergen, datt och d'zivilrechtlech Affären an normalen, rasonabelen Délaien évoquéiert ginn, fir datt d'Leit wëssen, wou se dru sinn a woumat datt se rechnen müssen. Dat ass einfach och e Mënscherecht an e Recht vum Bierger. An et ass eng vun den Aufgabe vum Stat, déi mer sollten extrem, extrem seriö huelen.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Reding. An d'Wuert huet elo den Här Urbany.

► **M. Serge Urbany (déi Lénk).** - Merci, Här President. Mir stëmmen ëmsou léiwer dee Projet hei, well mer bei där Debatt deemools, mengen ech, déi Eenzeg waren, déi géint d'Gesetz gestëmmt hunn, mam Argument, well dat Gesetz e Problem duerstellt fir d'Onofhängegkeet vun de Riichter, déi konnten a gewësse Fäll géint hire Wëlle vun engem Posten op en anere versat ginn. Dat gëtt mat deem heite Gesetz richtgebéit an dat begrësse mer.

An ech mengen och, an ech hunn dat och deemools an der Debatt gesot, dass, wann een un dee Prinzip fréckele geet, och wann dat vläicht schonn déi Jore virdrun de Fall war, dass dat awer e Problem kann duerstelle fir d'Onofhängegkeet vun de Riichter, déi musse kënnen, do wou se sinn, déi Prozesser féieren, déi se kréien, an net därfee kënnen anzwousch anescht geschéckt ginn, wann ee mengt, dass dee Riichter net dee gëeegente wier, fir e gewësse Prozess ze féieren.

Dat sinn déi Dériven, déi kënnen geschéien. Ech wëll net soen, dass déi dauernd geschéien oder scho geschitt sinn. Mä dat si wéinstens theoretesch Dériven, déi kënnen geschéien. An duerfir gëtt et jo och dee grouse Prinzip vun der Onofhängegkeet vun de Riichter. An dozou gehéiert d'Inamovibilitéit, dat heescht d'Netverrückelbarkeet vun engem Riichter.

Ech soen lech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Urbany. An d'Wuert huet elo den Här Justizminister.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Félix Braz, Ministre de la Justice.** - Merci, Här President. Merci der Rapportrice, der Madame Loschetter, fir e ganz komplette Bericht. Ech wëll net vill soen. Ech mengen, et ass am Detail zum Text alles gesot ginn. Just zwou, dräi Remarquen.

Den Här Urbany erënnert drun, datt si deemools dee Rapport vun 2012 net gestëmmt hunn. Ech mengen awer, dass mer richtig louchen, dat ze maachen. Ech hunn et virdru gesot: Dat ass e gutt Gesetz. Et hat ee Schwaachpunkt, dee mer haut behiewen. An ech mengen, wa mer déi lescht dräi Joer zréckucken, hate mer besser, deen Text ze stëmmen an haut déi Korrektur virzehuelen, wéi dass mer 2012 op deen Text verzicht hätten, wat e gudden Text war, par ailleurs, deen eis vill geholfel huet. Ech mengen, dat war schonn esou an der Rei, wéi mer virgaange sinn.

Ech war den Auteur vun der Proposition de loi. Ech wëll awer och ënnersträichen - den Här Bodry huet dat gemaach, den Här Roth och -, dass mer an der Kommission um Fong vun deem, wat hei haut zum Vote gestallt gëtt, eis deemools och eens waren. D'Parteien an der Kommission waren d'accord, fir ze soen: Mir hätte gären en Alignement. An ech menge souguer, mir kënnen eis d'Ekonomie vun der Debatt iwwert d'Verfassungsméissegkeet oder net maachen. Mir hu genuch Argumenter, ouni déi Diskussioun mussen ze féieren, andeems mer soen: Et gëtt eigentlech kee valabele Grond, fir den Artikel 6 an den Artikel 13 net ze alignéieren.

An d'Kommission war sech deemools eens an huet gehofft, dass d'Regierung, déi deemoleg Regierung, séier eng Initiativ géif huelen. Wéi sech awer erausgeschiet huet, dass dat leider net esou géif goen, hunn ech effektiv déi Initiativ geholl, dat an eng Proposition de loi ze faassen, wat déi Kommission eestëmmeg geduecht huet, nämlech dass mer sollen déi zwee

Artikelen alignéieren. Et ass also och deemools schonn e politesche Konsens gewiescht. Dat war net just eng Trouvaille vun engem, mä dat war eng gedeelte Meenung an der juristescher Kommission. Ech sinn och dofir frou, dass mer déi Unanimitéit bis haut konnte bäibehalen.

Ech wëll och nach ënnersträichen, dass mer am Zesummespill mat deem Gesetzesprojet, dee mer virdru gestëmmt hunn, et hei wäerte fäerdegbréngen, à la fois d'Inamovibilitéit vun Riichter och am Artikel 6 ze beschreiwen an nawell déi Dosis Flexibilitéit an Zukunft ze hunn, déi mer brauchen, fir kënnen e gudder Fonctionnement vun der Justice ze garantéieren. Nämlech doduerch, dass mer an deem Gesetzesprojet vu virdru gestëmmt hunn, dass en Attaché, deen definitiv genannt ass, nach därerf ersetze goen, och ouni datt säin Accord muss ageholl ginn, well en nach net Riichter ass.

Dat heescht, mir kréien awer do esou eng kleng Cellule, loosse mer se esou nennen, vun definitiv genannten Attachéen, déi déi Flexibilitéit bidden, fir kënnen op verschiddene Plazen, gegebenenfalls souguer ouni hiren Accord, agesat ze ginn.

Wat awer d'Riichter betrëfft, domat gëtt hei haut daitlech gemaach, dass dat fir déi natierlech net géillt. Bei deene muss, egal wouhinner se solle geschéckt ginn, ob et op e Bezirksgericht ass oder e Friddensgericht ass, an all de Fäll den Accord virleien.

An ech soen och dat nach eng Kéier als Argument, firwat dass et gutt war, de Projet 2012 awer ze stëmmen. Mir hunn an deene leschten dräi Joer kee Problem kannt mat där Disposition. Ech mengen also, dass mer mat de Voten, déi mer haut de Mëtteg virhuelen, eigentlech ënnert dem Stréch alles richtig gemaach hunn an dass mer elo besser opgestallt gi vun de Prinzipien hier, awer och vun der Flexibilitéit hier an och beim Rekrutement, fir kënnen besser ze schaffen an Zukunft.

Dofir nach eng Kéier Merci allegueren deenen, déi den Text stëmmen.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Justizminister. Mir géifen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 6446 iwwergeen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6446 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vote ass eriwuer.

60 Participatiounen um Vote, 60-mol Jo. Domat ass de Projet 6446 unanime ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Émile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par Mme Claudia Dall'Agnol), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Serge Urbany et David Wagner.

Ech ginn dovunner aus, dass Der d'Dispens vum zweete Vote gitt. Ass dat esou?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou décidéiert.

Mir géifen zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergeen. Dat ass d'Konsultationsdebatt, déi vun der Gesondheetsministesch ugefrot ginn ass iwwert de Phänomeen vun der Prostitutioun hei zu Lëtzebuerg. An d'Wuert huet direkt d'Madame Gesondheetsminister Lydia Mutsch.